
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Α'

Εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς χώρας τὰς ἐντεθθεν τοῦ σιδηροῦ παραπετάσματος, περὶ τῶν συνθηκῶν τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν μίαν περισσότερον συγκεκριμένην ἀντίληψιν, εἶναι ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἔκδηλα τὰ ἀποτελέσματα τῶν καταβαλλομένων προσπαθειῶν πρὸς ἀνόρθωσιν τῶν οἰκονομιῶν των. Οἱ κατοικοῦντες τὴν εὐρωπαϊκὴν ἡπειρον λαοὶ ἀνήκοντες εἰς ἔθνη μακρᾶς ἱστορικῆς παραδόσεως, μὲ ὑψηλὸν πολιτισμὸν, μὲ τεχνικὰς ἰκανότητας καὶ ἐκπαίδευσιν ἀνωτέρας βαθμίδος, μὲ αἰσθητήριον πολιτικὸν καὶ πεποιθήσεις ἐξόχως ἀνεπτυγμένας, ἀπέδειξαν καὶ μετὰ τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον καὶ παρὰ τὰς καταστροφὰς τὰς ἐπενεχθείσας εἰς τὸν τεχνικὸν ἐξοπλισμὸν, τὸν ὁποῖον οἱ λαοὶ οὗτοι διέθετον, τὴν θέλησιν καὶ τὴν ἰκανότητα ν' ἀναλάβουν ταχέως ἀπὸ τὴν προηγηθεῖσαν ἐξάντλησιν καὶ νὰ πραγματοποιήσουν δι' ὄλων των τῶν δυνάμεων τὴν ἀναζωογόνησιν τοῦ παραγωγικοῦ ρυθμοῦ εἰς τὰς οἰκονομίας των καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν ὄρων τῆς διαβιώσεώς των.

Αἱ δυσχέρειαι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου τοῦ σκοποῦντος τὴν ἀποκατάσσειν τοῦ προπολεμικοῦ ρυθμοῦ τῆς παραγωγικῆς καὶ συναλλακτικῆς δραστηριότητος εἶναι ἀναμφισβητήτως τεράστια, τὴν δὲ ἔκτασιν αὐτῶν κατανοεῖ τις ἐκ μόνου τοῦ γεγονότος τῆς διαιρέσεως τῆς Εὐρώπης εἰς δύο ἀντικρυσ ἰσταμένους πολιτικῶς, οἰκονομικῶς καὶ κοινωνικῶς κόσμους, διαιρέσεως ἀπειλούσης αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τῶν κατοικούντων τὴν ἡπειρον πληθυσμῶν.

Παρὰ τὴν τρομακτικὴν ἐν τούτοις ταύτην ἀπειλήν, παρὰ τὰς ἐπιπροσθέτους δυσχερείας τὰς πηγαζούσας ἀπὸ τὰς διεθνεῖς συνθήκας κυκλοφορίας τῶν ἀγαθῶν, παρὰ τὴν σπάνιν ὠρισμένων καὶ δὴ τῶν σπουδαιότερων ἐξ αὐτῶν, ἥτις δὲν ἐξέλιπεν εἰσέτι· παρὰ τὰ ποικίλα ἐμπόδια ἐκ τῶν συναλλαγματικῶν, τελωνειακῶν καὶ ἄλλων φραγμῶν ὡς καὶ ἐκ τῶν νομισματικῶν ἀνωμαλιῶν καί, ὅπερ τὸ σπουδαιότερον, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐκ τῆς Ἀμερικανικῆς ἡπείρου ἐξάρτησις τῆς Εὐρώπης, δι' ἀνεφοδιασμὸν καὶ ἀνασυγκρότησιν, καθιστᾷ προβληματικὰς καὶ σχεδὸν ἀδυνάτους, εἰς τὸ πλήρες τῶν

ἀναγκῶν μέτρον τὰς πρὸς τὰς ἐκεῖθεν τοῦ Ἀτλαντικοῦ χώρας πληρωμὰς καὶ τὸ δολλάριον, νόμισμα ἐπιζητούμενον καὶ σπάνιον· παράπαντας τούς προεκτεθέντας ἀνασταλτικούς τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀνορθώσεως, πολιτικῆς καὶ οικονομικῆς, παράγοντας, ἐν τούτοις εἰς τὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, χάρις εἰς τὴν ἔντονον θέλησιν τῶν λαῶν αὐτῆς ὅπως ἐξασφαλίσωσι τὴν ἐλευθερίαν των, τὴν εὐημερίαν των καὶ διατηρήσωσι τὸν πολιτισμὸν των, ἔπνευσεν ἄνεμος ἐξυγιαντικός καὶ δύναμις ἀναστηλώσεως ἐνεψύχωσε τὰ ἐλεύθερα τῆς Εὐρώπης Ἔθνη.

Εἷς τινὰς χώρας, ὡς τὸ Ἑνωμένον Βασίλειον, ἡ Σουηδία, ἡ Νορβηγία, ἡ Δανία, ἡ βιομηχανικὴ παραγωγὴ ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1947 εἰς ἐπίπεδα ἀνώτερα τοῦ προπολεμικοῦ ἔτους 1937. Ἡ Γαλλία, αἱ Κάτω Χῶραι, τὸ Βέλγιον πλησιάζουν ἤδη τὸ βιομηχανικὸν προπολεμικὸν ἐπίπεδον καὶ μόνον ἐν Ἰταλίᾳ, Αὐστρίᾳ καὶ εἰς τὰς δυτικὰς ζώνας τῆς Γερμανίας ἡ βιομηχανία δραστηριότης εἶναι εἰσέτι εἰς χαμηλὰ ἐπίπεδα.

Μεγάλαι ἐκτάσεις καλλιεργησίμων γαιῶν ἐκκαθαρισθεῖσαι ἀπὸ τὰ ναρκοπέδια καὶ τὰ ἐρείπια τοῦ πολέμου ἀπεδόθησαν εἰς τὴν καλλιέργειαν. Γέφυραι, σιδηροδρομικαὶ γραμμαί, ὀχήματα, μηχαναὶ ἔλξεως ἀπεκατεστάθησαν εἰς βαθμὸν ὥστε αἱ ἀνὰ τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην σιδηροδρομικαὶ συγκοινωνίαι νὰ πραγματοποιήσουν κατὰ τὸ 1947 μεταφορὰς προσώπων καὶ ἐμπορευμάτων περισσοτέρας τῶν τοῦ 1937.

Ἡ παραγωγὴ ἠλεκτρισμοῦ ἀνῆλθεν ἐν Εὐρώπῃ εἰς 170 δισεκ. χιλιοβάττων ἔναντι 130 δισεκ. τοῦ 1938. Ἡ παραγωγὴ τοῦ γαιάνθρακος ἔφθασε τὸν Νοέμβριον 1947 εἰς 92 τοῖς ἑκατὸν τῆς προπολεμικῆς ἐν Μεγάλῃ Βρετανίᾳ, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης εἰς 88 τοῖς ἑκατὸν τῆς προπολεμικῆς.

Ἡ εὐνοϊκὴ ὁμως αὕτη ἐξέλιξις περιορίζεται μόνον εἰς τὰ μνησθέντα πεδία τῆς δραστηριότητος ἐν Εὐρώπῃ, ἐνῶ εἰς τὸ πεδίων τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς σημειοῦται εἰσέτι σοβαρὰ καθυστέρησις ἔναντι τῆς προπολεμικῆς. Τοῦτο ἔχει τοσοῦτῳ μεγαλυτέραν σημάσιαν, καθ' ὅσον παρά τὰς ἐκ τοῦ πολέμου ἀπωλείας εἰς ἀνθρωπίνας ψυχὰς, ὁ πληθυσμὸς τῆς Εὐρώπης ὑπολογίζεται, ὅτι ἠύξηθη ἔναντι τοῦ προπολεμικοῦ κατὰ 10 τοῖς ἑκατὸν.

Τὸ καθαρῶς δημογραφικὸν τοῦτο γεγονός συνδυαζόμενον μὲ τὰς καταστροφὰς τοῦ τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ μαρτυρεῖ σαφῶς περὶ τῆς ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης ἀνεφοδιασμοῦ τῆς Εὐρώπης εἰς βαθμὸν ἀνώτερον τοῦ προπολεμικοῦ ἐξ ἄλλων ἡπείρων, ἐξ οὗ καὶ τὰ σοβαρὰ προβλήματα διενεργείας ἐξωτερικῶν πληρωμῶν ἀνισοσκελείας ἐμπο-

ρικών και συναλλαγματικών ισοζυγίων, νομισματικών ασθενειών και άλλων δυσχερειών τὰς ὁποίας ὀξέως ἀντιμετωπίζουν σήμερον αἱ εὐρωπαϊκαὶ χώραι.

Αἱ δυσχέρειαι αὗται ὀφειλόμεναι κυρίως εἰς τὴν ἀνεπάρκειαν πρώτας ὕλας καὶ γεωργικὰ ἀγαθὰ τῆς εὐρωπαϊκῆς οἰκονομίας, μερικῶς μόνον ἦτο δυνατόν νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ἀπὸ τὴν ἐνδογενῆ προσπάθειαν τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, ἥτις ἔσχεν τὰ περιγραφέντα ἐνθαρρυντικὰ ἀποτελέσματα. Ἀπετέλουν οὐχ' ἦττον σοβαρὸν ἀνασταλτικὸν τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀνορθώσεως παράγοντα, παρατεινόμεναι δὲ θὰ συνεπήγοντο καὶ γενικωτέρους κινδύνους διὰ τὸ εὐρωπαϊκὸν κοινωνικὸν καθεστῶς καὶ πολιτισμὸν, ἂν ἡ ἀναγκαία διὰ τὴν δοκιμαζομένην ἥπειρον οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις ἐπρόκειτο νὰ πηγᾶσῃ ἐξ ὀλοκλήρου καὶ ταχέως ἀπὸ τὰς ἰδίας αὐτῆς ἐξησθενημένας καὶ ἀνεπαρκεῖς ὑλικὰς δυνάμεις.

Αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι τῆς Β. Ἀμερικῆς, ὑπέικουσαι εἰς τοιαύτην πρώταρχικὴν ἀνάγκην, ἐκ τῆς ἐγκαίρου ἱκανοποιήσεως τῆς ὁποίας ἐξηρτᾶτο ἡ διάσωσις τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ, ἔχουσαι δὲ ἐπίγνωσιν τῆς ὑψηλῆς αὐτῶν ἀποστολῆς ὡς ἡγέτιδος δυνάμεως ἐν τῷ κόσμῳ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ προῖδουν τὸ διαγραφόμενον σκοτεινὸν μέλλον μιᾶς Εὐρώπης παραμενούσης ἀβοηθήτου.

Χάρις εἰς τὴν ἱστορικὴν πρωτοβουλίαν τῶν ἡγετῶν τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἔθνους, τοῦ Προέδρου Truman καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν Στρατηγοῦ Marschall, ἀπότοκον βαθείας κατανοήσεως τῆς πραγματικότητος καὶ πεποιθήσεως ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἰδεώδη, ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ ἰσορροπία ἐν Εὐρώπῃ ἐξασφαλίζονται διὰ μακροχρονίου καὶ μεγάλης κλίμακος οἰκονομικῆς βοήθειας, ἥτις σκοπεῖ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν εὐρωπαϊκῶν οἰκονομιῶν.

Δέκα ἐξ Κράτη τῆς Εὐρώπης, πιστεύοντα εἰς τὴν ἐλευθερίαν ὡς θεμελιώδη προϋπόθεσιν τοῦ πεπολιτισμένου ἀνθρωπίνου βίου ἀπεδέχθησαν τοὺς ὅρους τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν διὰ τοῦ σχεδίου Marschall προβλεπομένην βοήθειαν, ἥτις ἤρξατο παρεχομένη ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου τρέχοντος ἔτους.

Ἡ βοήθεια αὕτη ἀποτελεῖ οὐσιαστικῶς συνέχειαν ἀναλόγων προγενεστέρων ἐνεργειῶν τῶν Ἠν. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, αἵτινες, ἐκτὸς τῶν χορηγήσεων τῶν προηγηθέντων ἐτῶν (1945 καὶ 1946) τῶν γενομένων μέσῳ τῆς UNRRA καὶ τῆς Import-Export Bank, ἐχορήγησαν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος 1947 πιστώσεις εἰς τὰς διαφόρους χώρας τῆς Εὐρώπης μέσῳ τῆς Import-Export Bank, τῆς Διεθνούς Τραπεζῆς Ἀνασυγκροτήσεως καὶ τοῦ Διεθνούς Νομισματικοῦ

Ταμείου, άνελθούσας εις 1.200 περίπου έκατομμύρια δολλάρια; άπ' εύθείας δέ δάνεια και πιστώσεις άνερχομένας συνολικώς εις 922 έκατομμ. δολλάρια έξ ών 300 έκατομμ. εις την Έλλάδα, 100 έκατομμ. εις την Τουρκίαν και 522 έκατομμ. εις την Γαλλίαν, Ίταλίαν και Αύστρίαν.

Τό σχέδιον Marschall έχει άποστολήν περιοριστικώς οικονομικής φύσεως, άποβλέπον εις την οικονομικήν ένίσχυσιν τών εύρωπαϊκών χωρών, και την στενήν μεταξύ αύτών συνεργασίαν πρός επίτευξιν της οικονομικής αύτών συγκροτήσεως.

Ή άκολουθηθεΐσα διαδικασία πρός έφαρμογήν του σχεδίου τούτου, έχει ιστορικώς ώς έξής :

Τήν 5ην Ίουνίου 1947 ό Στρατηγός Marschall έξεφώνησεν εις τό Πανεπιστήμιον του Χάρβαντ τόν ιστορικόν του λόγον δι' ού τό πρώτον έξεδηλώθη ή πρόθεσις της χώρας του, όπως συμβάλη ένεργώς εις την οικονομικήν άνόρθωσιν και άνάπτυξιν της Εύρώπης.

Εις άπάντησιν συνεκλήθη διάσκεψις κατ' άρχάς Μεγ. Βρετανίας, Γαλλίας και Ρωσίας, κατόπιν δέ λόγω διαφωνίας της Ρωσίας, ή Μεγ. Βρετανία και Γαλλία συνεκάλεσαν ειδικήν διάσκεψιν συνελθούσαν εις Παρισίους την 12ην Ίουλίου 1946 εις ήν, περιλαμβανομένης και της Έλλάδος, μετέσχον δέκα έξ εύρωπαϊκά κράτη.

Ή διάσκεψις αύτη ίδρυσε την «Έπιτροπήν της Εύρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας» ήτις μετά βαθείαν μελέτην του όλου εύρωπαϊκού προβλήματος κατήρτισεν έκθεσιν έν τη όποία αντιμετώπιζεται τό θέμα της οικονομικής άνασυγκροτήσεως της Εύρώπης διά προγράμματος τετραετούς, όπερ στηρίζεται εις τās έπομένας τέσσαρας βασικάς προϋποθέσεις: α) εις την έντασιν της παραγωγικής προσπάθειας τών εύρωπαϊκών χωρών, β) εις την επίτευξιν οικονομικής δημοσιονομικής και νομισματικής σταθερότητος, γ) εις την έξασφάλισιν της οικονομικής συνεργασίας τών εύρωπαϊκών κρατών και δ) εις την τόνωσιν τών έξαγώε τών εύρωπαϊκών χωρών.

Ή Έπιτροπή αύτη ύπελόγισε τό άναγκαΐον διά την τετραετίαν 1948—1951 κεφάλαιον πρός έκτέλεσιν του προγράμματος, εις δολλάρια 22,4 δισεκ., άτινα και έζητήθησαν άπό τās Ήνωμένες Πολιτείας.

Έπηκολούθησεν εις Ήνωμένες Πολιτείας της Β. Αμερικης ή έκθεσις της Έπιτροπής Χάρριμν, ήτις περιώρισε την άναγκαΐαν διά την έκλέλεσιν του προγράμματος άμερικανικήν δαπάνην εις τό ποσόν τών 12—17 δισεκατ. δολλαρίων.

Τελικώς ό ψηφισθείς ύπό του Κογκρέσσου κατá τό τέλος Μαρτίου 1948 Νόμος περί «Έξωτερικής βοηθείας» προβλέπει μέν τετραετές πρόγραμμα βοηθείας πλήν έξουσιοδοτεΐ διά την παροχήν χορη-

γήσεων μόνον διά τὸ πρῶτον δωδεκάμηνον τοῦ σχεδίου Marshall ἦτοι διά τὸ ἀπὸ τῆς 1ης ᾽Απριλίου 1948 ἀρχόμενον δωδεκάμηνον, τὸ σύνολον δὲ τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο χορηγήσεων ὠρίσθη εἰς 5.300 ἑκ. δολλάρια. Ἐπὶ πλέον διατίθενται 798 ἑκατομμ. δολλάρια διὰ πρόσθετον βοήθειαν, κατανεμηθεῖσαν εἰς τὰς ἑξῆς χώρας: Κίναν 463 ἑκατομμ. δολλ., Ἑλλάγα καὶ Τουρκίαν διὰ στρατιωτικὰς δαπάνας 275 ἑκατομμ. καὶ Διεθνὲς Ταμεῖον Παιδικῆς Μερίμνης 60 ἑκατομμύρια δολλάρια.

Τὸ ἀφορῶν εἰς τὸ σχέδιον Marshall τμήμα τῆς ἀμερικανικῆς βοήθειας ἑκ 5.300 ἑκατ. δολλαρίων κατανέμεται κατὰ τὰς μέχρι τοῦδε ἀνακοινωθείσας πληροφορίας, κατὰ χώρας εἰς ἑκατομ. δολλ. ὡς ἑξῆς: Μεγάλη Βρεταννία 1 324,3, Γαλλία 1.130,8, Ἰταλία 703,6, Ὀλλανδία 599, Ἀγγλοαμερικανικὴ ζώνη κατοχῆς ἐν Γερμανίᾳ 437,4, Βέλγιον Λουξεμβούργον 295,5, Αὐστρία 185,6, Δανία 130,8, Ἰρλανδία 113,9, Ἑλλάς 106,4, Γαλλικὴ ζώνη κατοχῆς ἐν Γερμανίᾳ 96,4, Νορβηγία 32,8, Σουηδία 28,4, Σάαρ 15,5 καὶ Τουρκία 10.

Συμφώνως πρὸς τὸν Νόμον «περὶ παροχῆς οικονομικῆς βοήθειας» τὰ λαμβάνοντα ταύτην Κράτη, ὑποχρεοῦνται νὰ συνεργασθοῦν μεταξὺ τῶν καὶ νὰ συμπράξουν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης καὶ τῆς γενικῆς εὐημερίας.

Ἐφ' ᾧ καὶ ὁ μηχανισμὸς τῆς ἐκτελέσεως τοῦ προγράμματος καὶ τῆς παροχῆς τῆς βοήθειας ἐκτὸς τῶν σημείων τῶν ἀφορῶντων εἰς τὴν κατανομήν καὶ διαχείρισιν τῶν χορηγουμένων ποσῶν τῆς βοήθειας, ἔλαβε τὴν μορφήν οικονομικῆς συνεργασίας τῶν μετεχουσῶν χωρῶν.

Τὸ πρῶτον πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην μέτρον συνίσταται εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Προέδρου Truman διορισμὸν τοῦ Paul G. Hoffman ὡς Διοικητοῦ τοῦ ἰδρυθέντος εἰδικοῦ Ὄργανισμοῦ «Διαχειρίσεως Οικονομικῆς Συνεργασίας» μὲ εὐρεΐαν ἐξουσίαν πρὸς πραγματοποιήσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Νόμου. Εἰς Παρισίους ἐξ ἄλλου ὑπεγράφη τὴν 15ην ᾽Απριλίου 1948 σύμβασις μεταξὺ τῶν συνεργαζομένων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, δι' ἧς ἰδρύθη ὁ «Ὄργανισμὸς Εὐρωπαϊκῆς Ἀνορθώσεως» καὶ ἀνελήφθησαν ἀμοιβαίως ὑποχρεώσεις ὑπὸ τῶν μετεχόντων κρατῶν πρὸς τήρησιν ὠρισμένων ὄρων συντελεστικῶν εἰς τὴν ἀπόδοσιν καὶ προαγωγὴν τῆς οικονομικῆς συνεργασίας.

Ὡς ὄργανα τοῦ ἰδρυομένου ὀργανισμοῦ προβλέπονται, μόνιμον συμβούλιον ἀποτελούμενον ἀπὸ ἀντιπροσώπους ὄλων τῶν συνεργαζομένων κρατῶν, ἑπταμελὴς ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ Γεν. Γραμματεία. Ἡ Ἑλλάς ἔλαβε μίαν ἐκ τῶν δύο θέσεων τῆς ἀντιπροεδρίας τοῦ μονίμου συμβουλίου.

Ἐκ παραλλήλου ὁ Πρόεδρος Truman ἐξουσιοδότησε τὸν Ὑφυπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν νὰ ἀποδεχθῆ «προσωρινὰς ἐπιστολάς» συμφωνιῶν μεταξὺ τῶν μετεχόντων εὐρωπαϊκῶν κρατῶν καὶ τῶν Η. Π. Α. αἵτινες θὰ ἰσχύουν μέχρι τῆς συνάψεως διμερῶν συμβάσεων.

Ἡ λήψις τῆς βοήθειας ἄρχεται μὲ τὴν ὑπογραφήν τοιούτων ἐπιστολῶν, ἡ δὲ Ἑλλάς ἀπηύθυνεν ἤδη τὴν σχετικὴν ἐπιστολὴν ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ χώραι.

Τὴν ἀρξαμένην ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου περὶ διαχειρίσεως οἰκονομικῆς συνεργασίας, ἐπηκολούθησαν διάφοροι σημαντικαὶ ἐνέργειαι ἐξ ὧν θὰ μνημονεύσωμεν τὰς κυριωτέρας.

Οὕτω τὸ Διεθνὲς Νομισματικὸν Ταμεῖον ἀνήγγειλεν, ὅτι διαρκούσης τῆς ἐκτελέσεως τοῦ προγράμματος, ἀναστέλλει κατ' ἀρχὴν καὶ ἐκτὸς ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων, τὴν πώλησιν δολλαρίων εἰς τὰς μετεχούσας τῆς βοήθειας χώρας.

Ἐξ ἄλλου καθιεροῦται εἰς τὰς Η. Π. Α. σύστημα διὰ τοῦ ὁποίου, ἐνῶ αἱ συναλλαγαὶ μεταξὺ ἐξαγωγέων τῶν Η. Π. Α. καὶ εἰσαγωγέων τῶν ἄλλων χωρῶν θὰ ἐξακολουθοῦν διενεργούμεναι ὡς καὶ πρότερον διὰ τῆς ἰδιωτικῆς δηλ. διαπραγματεύσεως, ἢ πραγματοποίησις τῆς ἐξαγωγῆς οὐσιωδῶν ἐμπορευμάτων εἰς μετεχούσας τοῦ προγράμματος βοήθειας χώρας θὰ ἐξαρτᾶται ὄχι μόνον ἐκ τῆς χορηγήσεως ἀδείας εἰσαγωγῆς τῆς ἀγοραστρίας χώρας, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς χορηγήσεως ἀδείας ἐξαγωγῆς ὑπὸ τῶν Η. Π. Α. ἐφ' ὅσον ἡ πληρωμὴ θὰ διενεργῆται διὰ συναλλάγματος παρεχομένου διὰ τοῦ προγράμματος βοήθειας.

Ταύτοχρόνως ἀντιμετωπίζεται συντόνως τὸ ζήτημα τῆς συγκροτήσεως μεγάλης τελωνειακῆς ἐνώσεως μεταξὺ τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἐπὶ σκοπῷ ἀναπτύξεως τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν. Ἦδη αἱ διάφοροι συνεργαζόμεναι χώραι ἐκλήθησαν νὰ παρουσιάσουν τὰ στοιχεῖα τῆς διαρθρώσεως τῶν οἰκονομιῶν των καὶ τὴν προοπτικὴν τοῦ ἐγγύς μέλλοντος καθὼς καὶ τὰς ἀπόψεις αὐτῶν ἐπὶ τῆς διαγραφόμενης στενωτέρας συνεργασίας διὰ τῆς τελωνειακῆς ἐνώσεως.

Συνοψίζοντες τὸν σκοπὸν καὶ τὴν οὐσίαν τοῦ σχεδίου Marshall ἀναφερόμεθα εἰς σχετικὰς δηλώσεις αὐτοῦ τούτου τοῦ κ. Hoffman ὅστις προΐσταται ἀπὸ ἀμερικανικῆς πλευρᾶς τῆς ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου. «Τὸ ἔργον μας» εἶπε «εἶναι ἡ ἀποκατάστασις» καὶ προσέθεσε «τὸ μυστικὸν τῆς ἀνορθώσεως τῆς Εὐρώπης εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ μυστικὸν τῆς οἰκονομικῆς ὑγείας τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἥτοι ἡ αὔξησις τῆς παραγωγῆς, γεωργικῆς καὶ βιομηχανικῆς, διὰ τῆς αὔξεσεως τῆς παραγωγικότητος ἐκάστου ἀτόμου».

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὀφείλομεν νὰ μνημονεύσωμεν ἓν μεγίστης

σημασίας οικονομικόν γεγονός διεθνούς χαρακτήρος, ὅπερ ἔλαβε χώραν διαρκοῦντος τοῦ ἔτους 1947, τὴν συζήτησιν καὶ παρασκευὴν σχεδίου Χάρτου ρυθμίζοντος τὰ ζητήματα διεθνούς ἐμπορίου καὶ ἀπασχολήσεως. Ἡ πρᾶξις αὕτη ἀποτελεῖ σταθμὸν ὑψίστης σημασίας εἰς τὴν πορείαν τῶν διεθνῶν ἐμπορικῶν καὶ οἰκονομικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν διαφόρων χωρῶν τοῦ κόσμου. Ὡς γνωστὸν τὴν 21 Νοεμβρίου 1947 συνήλθεν ἐν Habana τῆς Κούβας διεθνῆς διάσκεψις ἀσχοληθεῖσα μὲ τὰ θέματα ταῦτα ἐπὶ τετράμηνον περίπου. Εἰς ταύτην μετέσχον 56 Κράτη, δηλαδὴ ὄλαι ὄλαι αἱ χώραι τοῦ κόσμου πλὴν τῆς Σοβιετικῆς Ρωσσίας, Γιουγκοσλαύτας, Ρουμανίας καὶ Βουλγαρίας. Ἐνώπιον τῆς διασκέψεως ταύτης ἐτέθη πρὸς ἐξέτασιν καὶ κρίσιν σχέδιον Χάρτου παρασκευασθὲν κατόπιν μακρᾶς καὶ ἐπιπόνου ἐργασίας ὑπὸ δύο προηγηθεισῶν αὐτῆς μικροτέρων διασκέψεων ἐν Λονδίῳ καὶ Γενεύῃ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐτῶν 1946 καὶ 1947, εἰς ἃς μετέσχον μόνον αἱ κυριώτεραι ἀπὸ ἐμπορικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀπόψεως χώραι.

Τὸ δεσπύζον πνεῦμα ἐν τῇ προσπαθείᾳ ταύτῃ εἶναι ἡ διὰ τῆς συνεργασίας δημιουργία συνθηκῶν ἀλληλεγγύης μεταξὺ τῶν διαφόρων χωρῶν τοῦ κόσμου καὶ εἰς τὸ πεδίον τῶν τε ἐμπορικῶν καὶ οἰκονομικῶν σχέσεων αὐτῶν.

Γενικώτερον οἱ σκοποὶ τοῦ παρασκευασθέντος κειμένου Χάρτου εἶναι ἡ ἐξύψωσις τοῦ βιωτικοῦ ἐπιπέδου τῶν λαῶν, ἡ πλήρης ἀπασχόλησις καὶ ἡ δημιουργία συνθηκῶν προόδου καὶ ἀναπτύξεως τῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς ζωῆς ὅλων τῶν χωρῶν τοῦ Κόσμου.

Εἰδικώτερον δέ : α) ἡ ἐξασφάλισις διαρκῶς αὐξάνοντος πραγματικοῦ εἰσοδήματος καὶ μεγαλυτέρας πραγματικῆς ζητήσεως, ἡ ἀνάπτυξις τῆς παραγωγῆς, τῆς καταναλώσεως καὶ τῶν ἀνταλλαγῶν τῶν ἐμπορευμάτων καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ ἰσορροπῆσις καὶ ἀπτυξις τῆς διεθνούς οἰκονομίας, β) ἡ βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις ὅλων τῶν χωρῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν καθυστερημένων καὶ γ) ἡ ἐπίτευξις οὐσιώδους ἐλαττώσεως τῶν τελωνειακῶν δασμῶν καὶ ἄλλων ἐμποδίων εἰς τὴν διεξαγωγὴν τοῦ διεθνούς ἐμπορίου, ὡς καὶ ἡ κατάργησις ἐφαρμογῆς διακριτικῶν μέτρων εἰς αὐτό. Εἰς τὸν ἐν λόγῳ Χάρτην προβλέπεται ἡ ἴδρυσις «Διεθνούς Ὀργανώσεως Ἐμπορίου» μέσῳ τῆς ὁποίας αἱ μετέχουσαι χώραι θέλουσι συνεργασθῆ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἀνωτέρω ἐπιδιωκομένων σκοπῶν.

Κατὰ τὰς γενομένας ἐκλογὰς πρὸς ἀνάδειξιν τοῦ πρώτου ἐκτελεστικοῦ συμβουλίου τῆς ὀργανώσεως ταύτης ἡ Ἑλλάς ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ συμπεριληφθῆ μεταξὺ τῶν 18 χωρῶν αἵτινες ἀπήρτισαν τοῦτο.

Τοιοῦτον εἰς τὰς γενικὰς τοῦ γραμμὰς τὸ κείμενον τοῦ παρασκευασθέντος Χάρτου.

Αἱ ἐλπίδες τὰς ὁποίας στηρίζουν οἱσχόντες τὴν ἀνωτέρω πρωτοβουλίαν καὶ αἱ πρωτοστατοῦσαι εἰς τὴν κίνησιν ταύτην οἰκονομικῶς ἰσχυραὶ χῶραι, ἐπὶ τῶν ἐπιτυχῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφασισθείσης ὀργανώσεως τοῦ ἐμπορίου εἶναι μέγιστα. Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ Χάρτου θὰ δείξῃ, ἂν αἱ αἰσιόδοξοι αὐταὶ προβλέψεις εἶναι βάσιμοι.

Ἡ χώρα ἡμῶν μετέσχεν εἰς τὴν διάσκεψιν ταύτην, ἐπέτυχεν δὲ κυρίως τὴν διαρρύθμισιν τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Χάρτου κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα εἰς τὴν Ἑλλάδα, κατὰ τὴν παροῦσαν μεταβατικὴν περιόδον τῆς οἰκονομικῆς αὐτῆς ἀνασυγκροτήσεως, ὅπως ἐφαρμόζη περιοριστικὰ μέτρα ἐνδεικνυόμενα ἐκ τῶν ἀμέσων ἀναγκῶν τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς οἰκονομίας.